

prima instanță - (Judecătoria Bălți) D.Stănilă
instanța de apel – (Curtea de Apel Bălți) E.Ababei, A.Garbuz, G.Polivenco

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală,
Mariana Pitic, Valentina Clevadi

examinând recursurile declarate de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Cernenchi Vladimir împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la constatarea încălcării dreptului la alegerea limbii de comunicare și obligarea aducerii la cunoștință a răspunsurilor traduse în limba rusă,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea Judecătoria Bălți din 18 martie 2016, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă,

c o n s t a t ă

La 08 februarie 2016, Cernenchi Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare MAI) și Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare IGP al MAI) cu privire la constatarea încălcării dreptului la alegerea limbii de comunicare și obligarea aducerii la cunoștință a răspunsurilor traduse în limba rusă.

În susținerea cererii reclamantul a indicat că, la 19 decembrie 2015 s-a adresat MAI cu cerere privind recunoașterea drept neîntemeiat refuzul șefului Inspectoratului

Poliției Bălți de atragere la răspundere contravențională în baza art. 71 Cod contravențional a directorului Centrului de Poștă mun. Bălți, V.Guțu, pentru încălcarea prevederilor Legii cu privire la petiționare, concomitent solicitând să fie informat în formă scrisă, în limba pe care o posedă (limba rusă) asupra cazului dat.

Însă, recepționând la 19 ianuarie 2016 răspunsul DGSP al IGP nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 a constatat că, acesta a fost transmis în limba de stat, pe care nu o posedă, fără a fi însoțit de traducerea solicitată.

Menționează reclamantul că, este vorbitor de limbă rusă și nu posedă limba de stat, ca urmare, conținutul răspunsului IGP nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 nu i-a fost clar.

Prin urmare, la 20 ianuarie 2016 s-a adresat cu cerere prealabilă MAI, solicitând traducerea răspunsului IGP nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016, invocând că este vorbitor de limbă rusă și nu cunoaște conținutul răspunsului acordat, calificând acțiunile respective drept discriminare pe criteriu de limbă vorbită.

Având în vedere că, autoritățile nu au luat în considerare argumentele invocate în cererile sale, consideră că i-a fost încălcat dreptul la alegerea limbii de comunicare (limba rusă).

Solicită, reclamantul, prin cererea de chemare în judecată, constatarea încălcării de către MAI și IGP al MAI a dreptului la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea MAI și IGP al MAI să-i aducă la cunoștință răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, traduse în limba rusă.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 18 martie 2016 cererea de chemare în judecată înaintată de către Cernenchi Vladimir a fost admisă. S-a recunoscut pentru Cernenchi Vladimir, ca fiind încălcat de către MAI și IGP al MAI dreptul de a comunica în limba rusă și s-a obligat autoritățile MAI și IGP al MAI, să aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, MAI și IGP al MAI au contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 s-a respins apelul declarat de MAI și IGP al MAI și s-a menținut hotărârea Judecătorei Bălți din 18 martie 2016.

La 25 august 2016, în termenul prevăzut de lege, MAI a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată față de MAI.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia contestată, deoarece au fost încălcate și interpretate eronat normele de drept material și anume, art. 13 alin. (1) din Constituție, art. art. 1, 9 și 10 ale Legii nr. 3465-XI din 01 septembrie 1989 cu

privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești și art. 14 alin. (1) al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994.

Așadar, recurentul a reiterat că, instanța de apel eronat a concluzionat precum că, IGP avea obligația legală de a răspunde intimatului în limba rusă, or, Legea nr. 3465-XI din 01 septembrie 1989 nu obligă organele puterii de stat, administrației de stat și organizațiile obștești de a informa petiționarul în altă limbă decât limba de stat.

Totodată, a invocat recurentul că, răspunsul acordat la petiție în limba de stat nu poate fi calificat drept formă de discriminare și nici de îngrădire a dreptului intimatului la utilizarea limbii ruse, după cum a reținut instanța de apel. Or, cererea înaintată de către intimat a fost primită și examinată în limba rusă, iar despre rezultatele examinării acesteia a fost informat în scris, printr-un răspuns amplu și argumentat, întocmit conform prevederilor legale.

În altă ordine de idei, susține recurentul că, reieșind din conținutul cererii de chemare în judecată înaintată de Cernenchi Vladimir, se constată că ultimul contestă răspunsul IGP și nu un act emis de MAI, fapt ce nu a fost luat în considerare de către instanța de apel.

Astfel, prin adoptarea Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și Statutul polițistului, a fost instituit IGP, ca unitate centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Consideră recurentul că, instanța de apel greșit a constatat încălcarea de către MAI a dreptului intimatului de a comunica în limba rusă, or, răspuns la cererea prealabilă nu a fost eliberat de MAI, dar de IGP, căruia cererea prealabilă a fost remisă după competență.

Ulterior, la 07 septembrie 2016, IGP al MAI a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia și hotărârea contestată, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele pricinii, fiind încălcate și interpretate eronat normele de drept material și anume, art. 13 alin. (1) din Constituție, art. art. 1, 9 și 10 ale Legii nr. 3465-XI din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești și art. 14 alin. (1) al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994.

Totodată, a invocat recurentul că, răspunsul acordat la petiție în limba de stat nu poate fi calificat drept formă de discriminare și nici de îngrădire a dreptului intimatului la utilizarea limbii ruse, după cum a reținut instanța de apel. Or, cererea înaintată de către intimat a fost primită și examinată în limba rusă, iar despre rezultatele examinării acesteia a fost informat în scris, printr-un răspuns amplu și argumentat, întocmit conform prevederilor legale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară

în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa participanților la proces la 07 iulie 2016 (f.d. 93), astfel, recursul declarat la 07 septembrie 2016, se consideră depus în termen.

Judecând recursurile declarate de Ministerul Afacerilor Interne împotriva deciziei date în apel, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către IGP al MAI și a admite recursul declarat de MAI, a casa decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Bălți din 18 martie 2016, în partea în care s-a recunoscut încălcarea de către MAI a dreptului petiționarului de a comunica în limba rusă și s-a obligat MAI să aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir în limba rusă a răspunsurilor eliberate de IGP al MAI, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată față de MAI, cu menținerea în rest a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul reține că reclamantul, Cernenchi Vladimir, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Inspectoratului General de Poliție, Ministerului Afacerilor Interne, solicitând constatarea încălcării dreptului la alegerea limbii de comunicare și obligarea aducerii la cunoștință a răspunsurilor traduse în limba rusă.

Din materialul probator al pricinii rezultă că, la 19 decembrie 2015, Cernenchi Vladimir s-a adresat MAI și IGP Bălți cu cerere privind recunoașterea drept neîntemeiat refuzul șefului Inspectoratului de Poliție Bălți de atragere la răspundere contravențională în baza art. 71 Cod contravențional a directorului Centrului de Poștă mun. Bălți, V.Guțu, pentru încălcarea prevederilor Legii cu privire la petiționare, concomitent solicitând să fie informat în formă scrisă, în limba pe care o posedă (limba rusă) asupra cazului dat (f.d. 6), însă, prin răspunsul IGP al MAI nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016, recepționat la 19 ianuarie 2016 s-a constatat că, acesta a fost expediat în limba de stat, pe care nu o posedă, fără a fi însoțit de traducerea solicitată (f.d. 7).

Ulterior, Cernenchi Vladimir la 20 ianuarie 2016 s-a adresat cu cerere prealabilă MAI, solicitând traducerea răspunsului IGP al MAI nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016, invocând că este vorbitor de limbă rusă și nu cunoaște conținutul răspunsului acordat anterior, calificând acțiunile respective drept discriminare pe criteriu de limbă vorbită (f.d. 9-10).

Prin răspunsul IGP al MAI nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016 i-a fost comunicat că, petiția depusă la 28 decembrie 2015 a fost examinată în limba rusă, iar despre rezultatele examinării acesteia a fost informat în scris, printr-un răspuns amplu și argumentat, întocmit conform prevederilor legale. Suplimentar a fost informat că, reieșind din prevederile art. 16 al Legii cu privire la petiționare, în cazul în care se consideră lezat în drepturi și nu este de acord cu decizia adoptată, este în drept să se adreseze în instanța de contencios administrativ (f.d. 11-12).

În opinia lui Cernenchi Vladimir, prin eliberarea de către IGP al MAI a răspunsurilor nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016 în limba de stat, necunoscând conținutul răspunsurilor acordate, i-a fost încălcat dreptul la alegerea limbii de comunicare (limba rusă), precum și discriminat pe criteriu de limbă vorbită, în conformitate cu art. 13 din Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la limbile vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești, Legea cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor și Legea cu privire la asigurarea egalității, se consideră în drept să solicite constatarea încălcării de către MAI și IGP al MAI a dreptului la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea MAI și IGP al MAI să-i aducă la cunoștință răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, traduse în limba rusă.

Prima instanță, soluționând litigiul, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, hotărând de a constata încălcarea de către MAI și IGP al MAI a dreptului de a comunica în limba rusă și a obliga autoritățile MAI și IGP al MAI să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016 (f.d. 34-36).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, s-au respins apelurile declarate de către MAI și IGP al MAI și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul constată soluțiile instanțelor inferioare în partea admiterii cererii privind constatarea încălcării de către IGP al MAI a dreptului lui Cernenchi Vladimir la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea IGP al MAI să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016 corecte și legale, deoarece prezenta speță cade sub incidența art. 10 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la limbile vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești, art. 12 alin. (1) al Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, art. 1 al Legii cu privire la asigurarea egalității și art. 5 alin. (1) al Legii cu privire la petiționare, fiind constatat cu certitudine că, lui Cernenchi Vladimir i-a fost încălcat de către IGP al MAI dreptul

de a comunica cu acesta în limba rusă și de a primi răspuns în limba în care a fost formulată adresarea.

Luând în considerare că, în prezenta pricină s-a stabilit cu certitudine că, IGP al MAI a eliberat lui Cernenchi Vladimir răspunsurile nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, în lipsa copiilor traducerii autentificate în limba pe care o posedă (limba rusă), instanțele de judecată corect au constatat legalitatea cerințelor lui Cernenchi Vladimir în partea constatării încălcării de către IGP al MAI a dreptului lui Cernenchi Vladimir la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea IGP al MAI să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, incorect dispunând și constatarea încălcării de către MAI a dreptului lui Cernenchi Vladimir la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea MAI să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile menționate, or, răspunsurile menționate au fost eliberate de IGP al MAI.

În acest context relatează Colegiul, că prin adoptarea Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și Statutul polițistului a fost instituit IGP, ca unitate centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova, astfel încât, instanțele judecătorești inferioare greșit au constatat încălcarea și de către MAI a dreptului lui Cernenchi Vladimir de a comunica în limba pe care o posedă (limba rusă) și de a primi răspuns în limba în care a fost formulată adresarea, or, răspunsurile contestate au fost eliberate de IGP al MAI și nu de către Ministerul Afacerilor Interne.

Cât privește recursul declarat de IGP al MAI, acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Conform dispozițiilor art. 7 și 12 alin. (1) ale Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor nr. 382 din 04 septembrie 2001, persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul la libera folosire a limbii materne, atât în scris, cât și oral, să aibă acces la informații în această limbă, să o difuzeze și să facă schimb de informații. Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul de a se adresa în instituțiile publice oral și în scris, în limba de stat sau rusă, și de a primi răspuns în limba în care au formulat adresarea.

Raportând la caz normele enunțate și circumstanțele constatate, Colegiul concluzionează că, instanțele de judecată corect și legal au dispus constatarea încălcării de către IGP al MAI a dreptului lui Cernenchi Vladimir la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea IGP al MAI să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, or, pentru autoritățile publice există instituită obligația legală de a răspunde petiționarului în

limba adresării și, prin urmare, IGP al MAI urma după eliberarea răspunsului în limba de stat, să elibereze și o copie a traducerii autentificate, în limba solicitată.

La caz, argumentele invocate de către recurentul IGP al MAI în cererea de recurs, nu pot fi reținute, deoarece fiind apreciate în coroborare cu probele administrate, nu pot servi temei pentru admiterea recursului în sensul declarat.

Reieșind din raționamentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost corect stabilite de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară a căror va dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de IGP al MAI și de a admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, cu casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 și hotărârii Judecătorei Bălți din 18 martie 2016 în partea în care s-a dispus constatarea încălcării de către MAI a dreptului lui Cernenchi Vladimir la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea MAI să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile eliberate anterior sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată față de MAI, în rest hotărârile judecătorești urmând a fi menținute.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) și b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

Se admite recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 și hotărârea Judecătorei Bălți din 18 martie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cernenchi Vladimir împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne privind constatarea încălcării dreptului la alegerea limbii de comunicare și obligarea aducerii la cunoștință a răspunsurilor traduse în limba rusă, în partea în care s-a dispus constatarea încălcării de către Ministerul Afacerilor Interne a dreptului lui Cernenchi Vladimir la alegerea limbii de comunicare (limba rusă) și obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i aducă la cunoștință lui Cernenchi Vladimir, în limba rusă, răspunsurile eliberate sub nr. 34/14-C-166/15 din 06 ianuarie 2016 și nr. 34/14-Ce-44/16 din 29 ianuarie 2016, și în această parte se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Cernenchi Vladimir împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la alegerea limbii de comunicare și obligarea aducerii la cunoștință a răspunsurilor traduse în limba rusă.

În rest, decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 și hotărârea Judecătorei Bălți din 18 martie 2016, se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Valentina Clevadi